

**Uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego
z dnia 14 marca 1996 r.
I PZP 32/95**

Przewodniczący SSN: Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Kazimierz Jaśkowski, Jerzy Kuźniar, Walerian Sanetra (sprawozdawca), Maria Tyszel, Andrzej Wróbel,

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Jana Szewczyka, po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 14 marca 1996 r. wniosku Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych skierowanego przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do rozpoznania przez skład siedmiu sędziów Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały zawierającej odpowiedź na następujące zagadnienie prawne:

Czy w świetle art. 80 i 91 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności (Dz. U. Nr 86, poz. 504 ze zm.) pracownikom Poczty Polskiej, którzy nawiązali stosunek pracy po dniu 31 grudnia 1991 r. przysługują uprawnienia do zwolnień z opłat telekomunikacyjnych i ulg w opłatach za te usługi, określonych w § 19 ust. 2 pkt 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 października 1986 r. w sprawie praw i obowiązków pracowników państwowej jednostki organizacyjnej "Poczta Polska, Telegraf i Telefon" (Dz. U. Nr 43, poz. 209 ze zm.) oraz w § 1 zarządzenia Nr 82 Ministra Łączności z dnia 27 października 1987 r. w sprawie zniżek i zwolnień od opłat taryfowych za niektóre usługi telekomunikacyjne (Dziennik Łączności Nr 9, poz. 79 ze zm.) ?

p o d j ą ł następującą uchwałę:

Pracownikom Poczty Polskiej, którzy podjęli zatrudnienie po dniu 31 grudnia 1991 r., nie przysługują ulgi i zwolnienia określone w przepisach § 19 ust. 2 pkt 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 października 1986 r. w sprawie praw i obowiązków pracowników państwowej jednostki organizacyjnej "Poczta Polska, Telegraf i Telefon" (Dz. U. Nr 43, poz. 209 ze zm.) oraz § 1 zarządzenia Nr 82 Ministra Łączności z dnia 27 października 1987 r. w sprawie zniżek i zwolnień od opłat taryfowych za niektóre usługi telekomunikacyjne (Dziennik Łączności Nr 9, poz. 79 ze zm.).

U z a s a d n i e n i e

Powołując się na przepis art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234 ze zm.) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych zwróciło się do Sądu Najwyższego o wyjaśnienie wątpliwości dotyczących zakresu podmiotowego zastosowania ulg i zwolnień od opłat telekomunikacyjnych (taryfowych opłat za niektóre usługi telekomunikacyjne), określonych w § 19 ust. 2 pkt 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 października 1986 r. w sprawie

praw i obowiązków pracowników państwowej jednostki organizacyjnej "Polska Poczta, Telegraf i Telefon", (Dz. U. Nr 43, poz. 209 ze zm.) oraz w § 1 zarządzenia Nr 82 Ministra Łączności z dnia 27 października 1987 r. w sprawie zniżek i zwolnień od opłat taryfowych za niektóre usługi telekomunikacyjne (Dziennik Łączności Nr 3, poz. 79 ze zm.).

Wątpliwości te pojawiły się w następstwie zmian organizacyjnych jakie dokonane zostały przez ustawę z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności (jednolity tekst: Dz. U. z 1995 r., Nr 117, poz. 564). Na mocy przepisu art. 76 ust. 1 tej ustawy z dniem 1 stycznia 1992 r. państwowa jednostka organizacyjna "Poczta Polska, Telegraf i Telefon" została przekształcona w przedsiębiorstwo użyteczności publicznej Poczta Polska oraz w Telekomunikację Polską - Spółkę Akcyjną. W myśl art. 80 tej ustawy pracownicy "Poczty Polskiej, Telegraf i Telefon", stali się z mocy prawa, stosownie do przeprowadzonych przekształceń, odpowiednio pracownikami Poczty Polskiej i Telekomunikacji Polskiej SA z zachowaniem dotychczasowych stosunków pracy i wynikających z nich praw i obowiązków.

Zdaniem wnioskodawcy, dla ustalenia wykładni w przedmiocie objętym wnioskiem, istotne znaczenie ma także przepis art. 91 ust. 1 ustawy z 23 listopada 1990 r. o łączności, stanowiący, że ulgi i zwolnienia przyznane na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o łączności (Dz. U. Nr 54, poz. 275 ze zm.), zachowują moc obowiązującą. Uprawnienia pracowników PPTT w zakresie opłat za usługi telekomunikacyjne obejmowały: 1) bezpłatny abonament telefoniczny, 2) zniżkę w opłatach za instalację stacji telefonicznej, 3) zniżkę w wysokości 50% opłat taryfowych za szereg usług telekomunikacyjnych, 4) zwolnienia od opłaty taryfowej za 100 telefonicznych jednostek licznikowych miesięcznie.

Według wnioskodawcy uprawnienia te nadane zostały przez dwa akty prawne o różnym charakterze prawnym, a mianowicie przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 października 1986 r. w sprawie praw i obowiązków pracowników państwowej jednostki organizacyjnej PPTT, wydane na podstawie art. 298 KP, oraz przez zarządzenie Nr 82 Ministra Łączności z dnia 20 października 1987 r. w sprawie zniżek i zwolnień od opłat taryfowych za niektóre usługi telekomunikacyjne, wydane na podstawie art. 49 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 1984 r. o łączności, który postanawiał, że w wypadkach uzasadnionych względami natury gospodarczej lub społecznej Minister Łączności może zwalniać określone podmioty od opłat lub obniżać obowiązujące stawki taryfowe.

Pierwsza z tych regulacji nie ma o tyle bezpośredniego znaczenia, że wprowadzie w § 19 ust. 2 pkt 4 i 5 rozporządzenia z 27 października 1986 r. przewidziano, iż pracownik ma prawo do bezpłatnego abonamentu telefonicznego oraz zniżki w opłatach za instalację stacji telefonicznej w lokalu mieszkalnym, jednakże jednocześnie, w myśl § 19 ust. 4 tego rozporządzenia "zasady przyznawania świadczeń i korzystania z uprawnień wymienionych w ust. 2 określają odrębne przepisy", co oznacza, iż przepis art. 19 ust. 2 nie jest samoistnym źródłem uprawnień pracowników PPTT. Ponadto z chwilą przekształcenia PPTT w dwa odrębne podmioty, a mianowicie w Poczta Polska, która jest przedsiębiorstwem użyteczności publicznej oraz w Telekomunikację Polską, która jest spółką akcyjną, odpada uzasadnienie i - zasadniczo - podstawa do stosowania do pracowników tych jednostek przepisów, które wydane zostały dla pracowników "państwowej jednostki organizacyjnej" (PPTT). Przepisy

rozporządzenia z 27 października 1986 r. wydane zostały bowiem na podstawie art. 298 KP z uwagi na okoliczność, iż pracowników "państwowych jednostek organizacyjnych" (ale już nie przedsiębiorstw użyteczności publicznej, a tym bardziej pracowników spółki akcyjnej), traktowano jako pracowników służby państwowej. W zmienionym stanie prawnym odpadła tym samym podstawa do regulowania - z mocy art. 298 KP - praw i obowiązków osób zatrudnionych w Poczcie Polskiej oraz w Telekomunikacji Polskiej w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, gdyż pracownicy Poczty Polskiej są pracownikami przedsiębiorstwa państwowego (użyteczności publicznej), do którego mają zastosowanie przepisy o przedsiębiorstwach państwowych, natomiast pracownicy Telekomunikacji Polskiej są pracownikami spółki akcyjnej podlegającej w pewnym zakresie przepisom ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298 ze zm.), a ponadto przepisom Kodeksu handlowego.

Znamienne jest przy tym, że zmieniając w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1991 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie praw i obowiązków pracowników państwowej jednostki organizacyjnej "Polska Poczta, Telegraf i Telefon" (Dz. U. Nr 63, poz. 267), przepisy (przepis) rozporządzenia z 27 października 1986 r. prawodawca pozostawił bez zmiany przepis § 1 tego rozporządzenia. Przewiduje on zaś, że ma ono zastosowanie do pracowników państwowej jednostki organizacyjnej PPTT w sytuacji, gdy instytucja ta już nie istniała (tym samym nie było już pracowników PPTT). Oznacza to, że prawodawca słusznie uznał, iż po likwidacji PPTT brakuje podstawy prawnej (poza przepisami przejściowymi) dla regulowania sytuacji prawnej pracowników Poczty Polskiej i Telekomunikacji Polskiej w drodze aktu wykonawczego, gdyż podstawa z art. 298 KP odpadła.

Z mocy art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 3 listopada 1990 r. o łączności, przepisy rozporządzenia nie zostały jednakże w całości pozbawione swej mocy wiążącej, gdyż pracownicy PPTT, którzy stali się pracownikami Poczty Polskiej i Telekomunikacji Polskiej "zachowali dotychczasowe stosunki pracy i wynikające z nich prawa i obowiązki". Reguła ta nie dotyczy jednakże osób nowoprzyjmowanych do pracy w Poczcie Polskiej i w Telekomunikacji Polskiej. Oznacza ona, że przepisy rozporządzenia z 27 października 1986 r. nadal obowiązują z tym, iż mają zastosowanie tylko do tych pracowników, którzy poprzednio byli zatrudnieni w PPTT, a następnie stali się pracownikami Poczty Polskiej i Telekomunikacji Polskiej.

W następstwie przyjętej przez siebie interpretacji Telekomunikacja Polska stanęła na stanowisku, że prawa do ulg i zwolnień od opłat telekomunikacyjnych nie mają wszyscy pracownicy Poczty Polskiej, którzy zostali zatrudnieni po dacie przekształcenia PPTT w Poczta Polska oraz w Telekomunikacja Polska. Zdaniem natomiast Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, a także Poczty Polskiej, uprawnienia do zniżek i zwolnień od opłat telekomunikacyjnych przewidziane w pragmatyce z dnia 27 października 1986 r., dotyczą wszystkich pracowników Poczty, bez względu na datę ich zatrudnienia. Podobnie, zdaniem wnioskodawcy, należy interpretować ulgi przyznane przez zarządzenie Nr 82 Ministra Łączności z dnia 27 października 1987 r., gdyż "nadane zostały one nie określonym indywidualnie osobom, a grupie osób z tytułu zatrudnienia w PPTT".

W ocenie wnioskodawcy "przedstawiony stan faktyczny i niewłaściwe interpretacje prawne (w praktyce drogą faktów realizowana jest wykładnia przyjęta przez

Telekomunikację Polską) prowadzą do sprzecznego z prawem pozbawienia części pracowników Poczty należnych im uprawnień". Konsekwencją tego przy tym jest nierównoprawność pracowników, których status i uprawnienia zawodowe opierają się na tych samych podstawach prawnych. Ustawa o łączności, ustanawiająca w art. 80 zasadę zachowania z mocy prawa stosunków pracy - odpowiednio w Poczcie Polskiej i Telekomunikacji Polskiej - oraz wynikających z nich praw i obowiązków, nie uchyliła ani nie ograniczyła zakresu stosowania pragmatyki służbowej. Pragmatyka, jako akt normatywny wydany na podstawie Kodeksu pracy, zachowała w całości swą moc prawną w stosunku do ogółu pracowników jednostek organizacyjnych powstałych w wyniku podziału PPTT.

Ten ostatni pogląd nie uwzględnia, że w wyniku przekształcenia PPTT powstały dwa nowe podmioty o zupełnie innym charakterze prawnym niż "państwowa jednostka organizacyjna", co w przeszłości stanowiło podstawę do zaliczenia PPTT do kategorii "służby państwowej" i tym samym usprawiedliwiało i uzasadniało wydanie na podstawie art. 298 KP odrębnych przepisów dla pracowników tej jednostki. Poczta Polska i Telekomunikacja Polska, jako przedsiębiorstwo państwowe i spółka akcyjna, nie mieszczą się w pojęciu służby państwowej, co szczególnie ewidentne jest w przypadku Telekomunikacji Polskiej i stąd nie może - co do zasady - obowiązywać dla nich rozporządzenie wydane na podstawie art. 298 KP, gdyż oznaczałoby to przekroczenie ram delegacji wyznaczonych w tym przepisie. Ponadto rozporządzenie z dnia 27 października 1986 r. wydane zostało dla pracowników PPTT, wobec czego - gdyby nie szczególna regulacja z art. 80 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności - jego przepisy nie mogłyby w ogóle obowiązywać, zarówno byłych pracowników PPTT, którzy przeszli do Poczty Polskiej i Telekomunikacji Polskiej, jak i nowych pracowników zatrudnionych już przez te podmioty, gdyż od chwili dokonanych przekształceń nie ma już pracowników PPTT (pracownicy Poczty Polskiej i Telekomunikacji Polskiej nie są pracownikami PPTT w rozumieniu rozporządzenia z dnia 27 października 1986 r.). Ponadto, gdyby miało być tak, że mimo dokonanych zmian strukturalnych (przekształceń organizacyjno-prawnych), do pracowników wyłonionych w ich wyniku nowych podmiotów - Poczty Polskiej i Telekomunikacji Polskiej - miałyby mieć nadal, niejako z istoty rzeczy, zastosowanie przepisy rozporządzenia z dnia 27 października 1986 r. regulującego prawa i obowiązki pracowników innego podmiotu, a mianowicie PPTT, to wtedy zbędny byłby przepis art. 80 ustawy z 23 listopada 1990 r. o łączności, a w każdym razie zawarte w nim zastrzeżenie, w którym mowa o "zachowaniu dotychczasowych stosunków pracy i wynikających z nich praw i obowiązków".

Nie bez pewnego znaczenia jest i to, że w świetle przepisów o układach zbiorowych pracy, nie tylko Telekomunikacja Polska, ale także Poczta Polska, są traktowane jako ogólnokrajowe podmioty gospodarcze, które na zasadzie wyjątku mogą zawierać ponadzakładowe układy zbiorowe pracy, w miejsce organizacji pracodawców działających (skupionych) w ramach tych podmiotów gospodarczych (wynika to z zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 kwietnia 1995 r., M.P. Nr 22, poz. 267). Z regulacji o układach zbiorowych pracy niedwuznacznie wynika, że oba te podmioty są podmiotami gospodarczymi, w których stosunki pracy regulowane są przez ponadzakładowe i zakładowe układy zbiorowe pracy.

Sens regulacji zawartej w art. 80 wspomnianej ustawy, a także w innych jej przepisach, należy odczytywać w ten sposób, że z jednej strony, ustawodawca na

nowych zasadach kształtuje organizację i funkcjonowanie podmiotów powołanych do prowadzenia działalności w dziedzinie poczty i telekomunikacji, dokonując w tym celu swoistego "odpaństwowienia", czy sprywatyzowania dawnego PPTT, przez utworzenie przedsiębiorstwa (państwowego) użyteczności publicznej i spółki akcyjnej, a z drugiej strony, dąży do zachowania przez zatrudnionych w PPTT pracowników ich praw (praw nabytych) i utrzymania ich stosunków prawnych zasadniczo w niezmienionej postaci. W praktyce prowadzi to do pewnego konfliktu i zarzutu nierównoprawności pracowników czy też ich niejednolitego traktowania, a nawet dyskryminacji tych pracowników, którzy zostają zatrudnieni już przez nowe jednostki organizacyjne (Pocztę Polską, Telekomunikację Polską). Sytuację taką należy jednakże uznać za dopuszczalną i zasługującą na akceptację gdyż, z jednej strony, trudno odmówić prawa ustawodawcy kształtowania stosunków organizacyjnych zgodnie z realnymi potrzebami, z drugiej zaś strony, zmiany tego typu z reguły prowadzą do konfliktu między zasadą praw nabytych (gdy idzie o ochronę interesów pracowników wcześniej już zatrudnionych) a zasadą niedyskryminowania pracowników. Danie pierwszeństwa zasadzie praw nabytych oznacza - przy założeniu, iż zmiany są niezbędne - że inaczej (w pewnym zakresie gorzej) są traktowani nowi pracownicy, co oznacza, że zastosowanie tej zasady następuje kosztem zasady równego traktowania pracowników, natomiast położenie nacisku na tę drugą zasadę, w zastosowaniu do rozważanego tu przekształcenia PPTT, oznaczałoby, iż należałoby tak samo traktować byłych pracowników PPTT, jak i pracowników zatrudnianych przez Pocztę Polską i Telekomunikację Polską, a to prowadzi do wniosku, że byli pracownicy PPTT musieliby utracić pozycję jaką dawały im przepisy rozporządzenia z dnia 27 listopada 1986 r., a tym samym także "prawa nabyte".

W rozważanej sytuacji większe zastrzeżenia może budzić przyjęcie rozwiązań, które w imię nakazu równego traktowania pracowników prowadzą do ograniczenia uprawnień pracowników wcześniej zatrudnionych (przed zmianami organizacyjnymi), czy też odebrania im "praw nabytych", aniżeli ustanowienie regulacji przeciwnych, w których przyjmuje się, że niepożądane jest dokonywanie zmian statusu prawnego osób już zatrudnionych w imię zadośćuczynienia zasadzie równego traktowania pracowników i tym samym ujednolicenia sytuacji prawnej wszystkich pracowników niezależnie od tego, czy ich stosunek pracy został nawiązany przed, czy po dokonanych zmianach organizacyjno-prawnych. W podobnym kierunku zmierza także rozumowanie, które znalazło wyraz w uchwale Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 czerwca 1992 r., W 12/91 (Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego za rok 1992, część I, poz. 19), w której ustalono, że przepis art. 80 ustawy z 23 stycznia 1990 r. o łączności stanowiąc o przejściu z mocy prawa pracowników jednostek organizacyjnych "Polska Poczta Telegraf i Telefon" do jednostek "Poczty Polskiej" i "Telekomunikacji Polskiej - Spółki Akcyjnej" oznacza, iż pracownicy ci kontynuują po dacie przejścia, tj. po dniu 31 grudnia 1991 r. do jednostek "Poczty Polskiej", "Telekomunikacji Polskiej- Spółka Akcyjna" dotychczasowe stosunki pracy i zachowują wynikające z tych stosunków prawa i obowiązki. W związku z powstającymi na tym tle wątpliwościami, że dochodzi do nierównego traktowania pracowników PPTT w stosunku do pracowników Ministerstwa Łączności (którzy w części przeszli do pracy w Telekomunikacji Polskiej), Trybunał Konstytucyjny w szczególności uznał, że to jednak nie "stwarza sytuacji, w której nierówność ta może być usunięta w drodze wykładni".

W regulacjach ustawy z 23 listopada 1990 r. o łączności ustawodawca przyjął rozwiązania, które z jednej strony, oznaczają radykalną przebudowę struktur organizacyjnych w dziedzinie usług pocztowych i telekomunikacyjnych, co nie powinno być kwestionowane, z drugiej zaś strony, w konflikcie zasady ochrony trwałości sytuacji prawnej zatrudnionych pracowników oraz zasady równego ich traktowania, słusznie dał pierwszeństwo tej pierwszej zasadzie (zasadzie "praw nabytych"). Stąd też zarzutu "nierównoprawności pracowników" nie można uznać za zasadny. Ponadto u jego podstaw leży błędne twierdzenie, że ta "nierównoprawność" ma miejsce w odniesieniu do pracowników, których status i uprawnienia zawodowe opierają się na tych samych podstawach prawnych. Status i uprawnienia pracowników dawnego PPTT, z woli ustawodawcy wyrażonej w art. 80 ustawy z 23 listopada 1990 r. o łączności, nadal są bowiem kształtowane przez rozporządzenie z 27 listopada 1986 r., natomiast pracownicy, z którymi stosunki pracy nawiązywane są przez Poczta Polską i Telekomunikację Polską, przepisom tego rozporządzenia nie podlegają.

W końcowym fragmencie uzasadnienia przedstawionego wniosku podnosi się ponadto, że wadliwie jest interpretowany art. 91 ustawy z 1986 r. o łączności, stanowiący, że ulgi i zwolnienia przyznane przez Ministra Łączności na podstawie art. 49 ust. 3 ustawy z 1984 r. o łączności zachowują moc obowiązującą. Ustawową delegację przewidzianą w tym przepisie Minister Łączności wykorzystał w różnoraki sposób - wydając decyzje indywidualne w odniesieniu do poszczególnych osób albo też przez wydanie zarządzeń obejmujących całe grupy pracownicze; do tej ostatniej kategorii należy zarządzenie Nr 82 z dnia 20 października 1987 r. Określone tam ulgi i zwolnienia nadane zostały nie indywidualnie oznaczonym osobom, ale pracownikom PPTT i w świetle art. 80 ustawy z 1990 r. o łączności powinny przysługiwać po przekształceniu, wszystkim pracownikom Poczty z tytułu zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie.

W związku z tą kwestią należy zwrócić uwagę, że w przepisie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności przewiduje się, iż określone ulgi i zwolnienia zachowują moc obowiązującą. W przepisie art. 91 ust. 1 tej ustawy idzie o ulgi i zwolnienia przyznane przez Ministra Łączności do czasu uchylenia ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Za takim rozumowaniem przemawia przepis art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności, w którym stanowi się, że decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o łączności zachowują moc obowiązującą, o ile nie są sprzeczne z ustawą z dnia 23 listopada 1990 r. W przepisie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o łączności mowa jest o zachowaniu mocy obowiązującej "ulg i zwolnień" nie zaś o zachowaniu mocy obowiązującej aktów prawnych (i decyzji) wydanych na podstawie przepisu art. 49 ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o łączności, co wskazuje na zamiar ustawodawcy, by zachować jedynie te uprawnienia, które zostały uzyskane na podstawie indywidualnych decyzji, przed wejściem w życie ustawy z dnia 23 listopada 1990 r., oraz które wynikały z obowiązującego poprzednio stanu prawnego z mocy generalnych postanowień zarządzenia Nr 82 Ministra Łączności i tylko w takim zakresie ich moc prawna została "zachowana". W przeciwnym razie - gdyby intencje ustawodawcy były przeciwnie - analizowany przepis art. 90 musiałby zostać w inny sposób zredagowany.

Przepisu tego nie należy natomiast wyklądać w ten sposób, że z ulg i zwolnień korzystają - bez ograniczeń czasowych - te podmioty, które zostały jako takie określone w aktach wydanych na podstawie przepisu art. 49 ust. 3 ustawy z 1984 r. o łączności.

Zaznaczyć należy, że przyjęcie tej ostatniej tezy - co dodatkowo przemawia przeciwko jej trafności - prowadziłoby do konieczności uwzględnienia, że przewidziany w zarządzeniu Nr 82 Ministra Łączności z dnia 20 października 1987 r. krąg osób uprawnionych do zniżek i zwolnień od opłat taryfowych za niektóre usługi telekomunikacyjne jest zróżnicowany. Z części ulg i zwolnień korzystali (jeżeli pominąć emerytów i rencistów, a także pracowników organizacji związkowych i innych instytucji), pracownicy "resortu łączności" (przewidziane w § 1 ust. 1 zarządzenia Nr 82 zniżki w opłatach za określone usługi oraz zwolnienie od opłaty taryfowej za miesięczny abonament telefoniczny) z innych zaś ulg tylko pracownicy-kombatanci zatrudnieni w Ministerstwie Łączności oraz w państwowej jednostce organizacyjnej PPTT (przewidziane w § 1 ust. 2 zwolnienie od opłaty taryfowej za 100 telefonicznych jednostek licznikowych miesięcznie). Zawarty w art. 91 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności zwrot o "zachowaniu mocy obowiązującej" przez ulgi i zwolnienia przyznane przez Ministra Łączności na podstawie art. 49 ust. 3 poprzedniej ustawy o łączności - przy takim podejściu - należałoby odnosić nie tylko do ulg i zwolnień przyznawanych indywidualnie, lecz także w sposób generalny, tak jak to zostało uczynione w zarządzeniu Nr 82 z dnia 20 października 1987 r. Prowadziłoby to zaś do wniosku, że ulgi te przysługują wszystkim tym osobom, które zostały wskazane w § 1 (a także § 2 i 3) tego rozporządzenia. Stąd też kluczową kwestią stawałaby się odpowiedź na pytanie, czy pracownicy Poczty Polskiej są pracownikami "resortu łączności".

Mimo wydzielenia Poczty z PPTiT i nadania jej statusu przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, nie przestaje być ona elementem strukturalnym "resortu łączności", a zatrudnieni w niej pracownicy nie tracą kwalifikacji osób należących do kategorii "pracowników resortu łączności". Oznaczałoby to tym samym, że wszystkim pracownikom Poczty, jako pracownikom resortu łączności, niezależnie od chwili ich zatrudnienia, z mocy rozstrzygnięcia - tak zinterpretowanego - art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności, który utrzymał w mocy przepisy zarządzenia Nr 82 z dnia 20 października 1987 r. (przy przyjęciu wykładni, którą należy odrzucić), przysługiwałyby ulgi i zwolnienia określone w § 1 ust. 1 tego zarządzenia. Na mocy tego przepisu nie przysługiwałyby im natomiast zwolnienia przewidziane w § 1 ust. 2, gdyż nie są oni ani pracownikami-kombatantami Ministerstwa Łączności, ani też PPTT, skoro ta państwowa jednostka organizacyjna już nie istnieje. Od tej reguły istnieje jednakże wyjątek, który wynika z art. 80 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności, gdyż byli pracownicy PPTT, którzy przeszli do Poczty Polskiej, z mocy tego przepisu, zachowali dotychczasowe stosunki pracy i wynikające z nich prawa i obowiązki. To zaś oznacza, że źródłem ich prawa do ulg i zwolnień byłyby przepisy rozporządzenia z dnia 27 października 1986 r., które wprowadziły odsyłają do odrębnych uregulowań w tym względzie, ale jednocześnie pozwalają na przyjęcie, że prawo do ulg i zwolnień stawało się elementem treści stosunku pracy pracowników PPTT jako pracowników, do których ma zastosowanie wspomniane rozporządzenie i - niejako równocześnie - także na podstawie tego rozporządzenia. Prowadziłoby to do wniosku, że uprawnienia przewidziane w § 1 ust. 2 zarządzenia Nr 82 Ministra Łączności nie przysługiwałyby wszystkim pracownikom Poczty Polskiej, a jedynie tym, którzy przeszli do tego przedsiębiorstwa z PPTT.

Zdecydowanie więcej racji przemawia jednakże za przyjęciem tej wykładni art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności, z której wynika, że na jego

podstawie moc obowiązującą zachowały jedynie te ulgi i zwolnienia, które zostały przyznane w drodze decyzji indywidualnych przed wejściem w życie tej ustawy, czy też wynikały z zastosowania do tego czasu przepisów zarządzenia Nr 82 Ministra Łączności (spełniania warunków do ich uzyskania przed tą datą). W konsekwencji też nie można przyjąć, że po wejściu w życie ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności, możliwe było stosowanie przepisów zarządzenia Nr 82 Ministra Łączności do osób, które spełniały warunki w nim przewidziane po tej dacie. W takim wypadku ulga (zwolnienie) nie tyle zachowywałaby bowiem moc obowiązującą, ale byłaby nabywana (przyznawana). Wyjątek dotyczył tu jedynie pracowników dawnego PPTT, gdyż do czasu przekształcenia się tej jednostki w Poczta Polską i w Telekomunikację Polską jego pracownicy z ulg i zwolnień w zakresie telekomunikacji korzystali na podstawie przepisów rozporządzenia z dnia 27 listopada 1986 r. Przepisy § 19 ust. 2 pkt 4 i 5 tego rozporządzenia nie zostały bowiem uchylone, choć moc obowiązującą straciły "odrębne przepisy" (zarządzenie Nr 82 Ministra Łączności). Znamienne na tym tle jest przy tym to, że sam wnioskodawca - co znajduje między innymi wyraz w sposobie sformułowania przez niego zagadnienia prawnego - nie wywodzi uprawnień do ulg i zwolnień nowych pracowników przyjmowanych do pracy przez Poczta Polską bezpośrednio z wydanego na podstawie art. 49 ust. 3 ustawy z 1984 r. o łączności, zarządzenia nr 82 Ministra Łączności w związku z brzmieniem art. 91 ust. 1 ustawy z 1990 r. o łączności, lecz opiera je na tezie, że również ci pracownicy podlegają przepisom pragmatyki służbowej wydanej dla pracowników PPTT.

Powyższe rozważania prowadzą do konkluzji, że na podstawie art. 91 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności mocy wiążącej nie zachowało zarządzenie Nr 82 Ministra Łączności, natomiast moc obowiązującą zachowały jedynie przyznane na jego podstawie, do czasu wejścia w życie tej ustawy, ulgi i zwolnienia. Z mocy art. 80 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności z ulg (zwolnień) tych mogą korzystać także pracownicy Poczty Polskiej, którzy zostali zatrudnieni w PPTT, już po wejściu w życie tej ustawy, a następnie stali się pracownikami Poczty po podziale PPTT na Poczta Polską i Telekomunikację Polską. Natomiast z uwagi na brak podstaw do stosowania rozporządzenia z 27 października 1986 r. do pracowników Poczty Polskiej zatrudnionych przez nią po jej powstaniu, jak również z uwagi na sposób uregulowania problemu zachowania mocy obowiązującej ulg i zwolnień w art. 91 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności, nie można przyjąć, że pracownicy zatrudnieni już po przekształceniu PPTT mogą korzystać z ulg i zwolnień w zakresie usług telekomunikacyjnych.

=====